

Politikatudományok alapképzési (BA) szak záróvizsga tételsor 2018-tól

I. Politikai gondolkodás, politikaelméleti és összehasonlító politika ismeretkör

1. Az állam szó eredete és jelentéstörténete. Az antik politikai gondolkodás. A középkori államelmélet. Politikai realizmus és utópia a reneszánsz idején.
2. A szuverenitás tana Jean Bodin elméletében. A szuverenitás fogalmának változásai, a szuverenitás modern felfogása
3. Az állam keletkezése: természetjogi és szerződéselméletek előzményei és általános jellemzői (Hobbes, Locke, Rousseau)
4. A hatalommegosztás klasszikus elmélete: Montesquieu. A hatalmi ágak elválasztásának rendszerei
5. Nemzet és állam; nacionalizmus
9. A racionális állam: Max Weber. Az állam mint politikai egység és pluralizmus: Carl Schmitt. Az állam mint jogrend: Hans Kelsen
7. Az államkapcsolatok rendszere. A föderalizmus. Az európai integráció hatása az államelméletre
8. Az ideológiák kora- a XIX. század. A liberalizmus, a liberalizmus és az állam (John Stuart Mill). A konzervativizmus, a konzervatív állameszme (Edmund Burke).
9. A szocializmus. A szocialista és anarchista államfelfogás
10. A totalitarizmus szindrómája, elméletek és politikai változatok
11. A jóléti állam kifejlődése és válsága
12. A posztmodernitás és az új társadalmi mozgalmak
13. Mi a politika? A politika fogalma(i), a politikai folyamat, a politika alanyai
14. Hatalom - uralom - legitimáció
15. Az összehasonlító politikatudomány fogalma, tárgya, fejlődési szakaszai. A politikai rendszer és társadalmi környezete.
16. A politikai rendszerek osztályozása. Demokratikus és diktatórikus rendszerek, fő típusaik
17. A kormányzati rendszer és fő típusai. Koalíciós elméletek. A koalíciók létrejöttének politikai logikája
18. A politikai törésvonalak kialakulása, a klasszikus törésvonal elmélet és újabb formái. Pártok és pártrendszerek összehasonlító metszetben
19. A választási rendszerek és tipológiai problémáik

II. Magyar politikai rendszer ismeretkör

1. A közjog és az alkotmányjog: a közjog és az alkotmányjog elhelyezkedése a jogrendszerben. A jogforrási rendszer, a jogszabályok érvényessége és hatályossága
2. Az országos népszavazás szabályai
3. Az Országgyűlés szervezete és megalakulása. Az Országgyűlés működési rendje
4. A bíróságok helye az államszervezetben, bíróságaink szervezeti felépítése, az Országos Bírósági Hivatal. Az Alkotmánybíróság szervezete és eljárása
5. Az alapjogok eszmétörténete; az alapjogok szabályozása és forrásai; a hazai és nemzetközi védelmi rendszer
6. Az államfő. A kormány és kormányfő
7. A magyar választási rendszer; parlamenti, önkormányzati és európai parlamenti választások. A magyar választói magatartás főbb jellemzői
8. Magyarország az I. világháborúban. A polgári demokratikus forradalom. A Tanácsköztársaság. Az ellenforradalom hatalomra jutása és berendezkedése. A trianoni békeszerződés
9. A bethleni-konzolidáció. A bethleni rendszer külpolitikai alapjai. A keresztény nemzeti kurzus programművei és politikai gondolkodása
10. Magyarország külpolitikája az 1930-as évek második felében, a revíziós külpolitika. Magyarország a II. világháborúban –semlegesség, fegyveres szövetségben a tengellyel.
11. Magyarország belépése a II. világháborúba. Külpolitika a II. világháborúban. Magyarország a német megszállás alatt. Nyilas uralom (1941-1945)
12. Népi demokrácia (1945-1948). Az egypártrendszer kialakulása. Magyarország nemzetközi helyzete és a koalíciós kormány külpolitikája. A Párizsi békeszerződés.
13. Magyarország betagozódása a szovjet szövetségi rendszerbe; a sztálini diktatúra nemzetközi kapcsolatrendszerében. „Az '50-es évek”- a pártállam; Nagy Imre reformkísérlete. 1956.
14. A Kádár-korszak - megtorlás és politikai konszolidáció. A '60-as évek reformtörekvései. Kádár bukása.
15. A rendszerváltás világpolitikai feltételei. Rendszerváltó mozgalmak Magyarországon. Az EKA és a NEKA, valamint a köztársaság kikiáltása
16. A rendszerváltás utáni választások Magyarországon, a pártrendszer átalakulása. Politikai pártok és pártviszonyok

III. Nemzetközi és Európa-politika ismeretkör

1. A nemzetközi viszonyok elméleti irányzatai
2. A nemzetközi rendszer fogalma, jellemzői, típusai. A nemzetközi rendszer fejlődése (a birodalmaktól az államközpontú nemzetközi rendszerig)
3. A nemzetközi viszonyok szereplői. Az állam (az állam fogalma, az állam és nemzet, az állam megítélése a nemzetközi viszonyok elméleteiben, az alapvető állami célok, az államhatalom természete és forrásai, az államot érő kihívások)
4. A nemzetközi viszonyok szereplői. A nemzetközi szervezetek (jogalanyiságuk, csoportosításuk). Az ENSZ és a NATO kialakulása és szervezete.
5. Integrációelméletek
6. Az integráció kezdeti lépései: Az ESZAK, az EGK és az Euratom megalakulása; az EGK első 15 éve. Az EGK északi, déli bővítése; az Egységes Európai Okmány
7. Az Európai Unió létrehozásáról szóló Maastrichti Szerződés, az Amszterdami és a Nizzai Szerződés fő rendelkezései, jelentőségük. Az európai alkotmányozás folyamata (Laekentől az Alkotmányszerződésig). A Lisszaboni Szerződés fontosabb rendelkezései, jelentősége.
8. Az EFTA-tagországok csatlakozása (1995); a keleti bővítés folyamata; Horvátország csatlakozása az EU-hoz.
9. Az Európai Monetáris Unió kialakulása, fejlődése
10. Az európai politikai rendszer sajátosságai: legitimitás-és democráciadeficit. Az ellensúlyozásukra irányuló intézmények. Az EU-ra vonatkozó legitimációs elméletek.
11. Az Európai Tanács létrejötte, helye, szerepe az EU intézményrendszerében. Az Európai Unió Tanácsának (Miniszterek Tanácsa) struktúrája, működése, szerepe.
12. Az Európai Bizottság szerepe, működése, tevékenysége.
13. Az Európai Parlament szerepének alakulása a kezdetektől napjainkig. Az EP szervezete, hatáskörei. Választások az EP-ben.
14. Az EU döntéshozatali rendszere (a Lisszaboni Szerződés előtti és utáni jellemzők). A „comitológia”, a bizottsági rendszer.
15. A közpolitika fogalma, típusai, a közpolitika európaizálódása. Az Európai Unió közpolitikai intézményei és folyamatai. Döntéshozatal és intézményi relációk az Európai Unióban.
16. Érdek-és nyomásgyakorló csoportok szerveződése és szerepük a közpolitikai döntéshozatalban az Európai Unióban. A magyar érdekérvényesítés csatornái az EU intézményében.
17. Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikájának fejlődése
18. Az EU közös igazságügyi- és belpolitikája. A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség.